



Prof. Dr. Nagy Katalin dékán
SZTE FOK Szájsebészeti Tanszék



Fogorvoslás tegnap, ma és holnap

Békéscsaba, 2011. január 12.

www.meetthescientist.hu



- Dr. Forrai Judit: Fejezetek a fogorvoslás és eszközeinek történetéből

Dental Press Hungary, Budapest, 2005

- Malvin E. Ring: Dentristy an illustrated history

Abrandale Press, New York, 1985

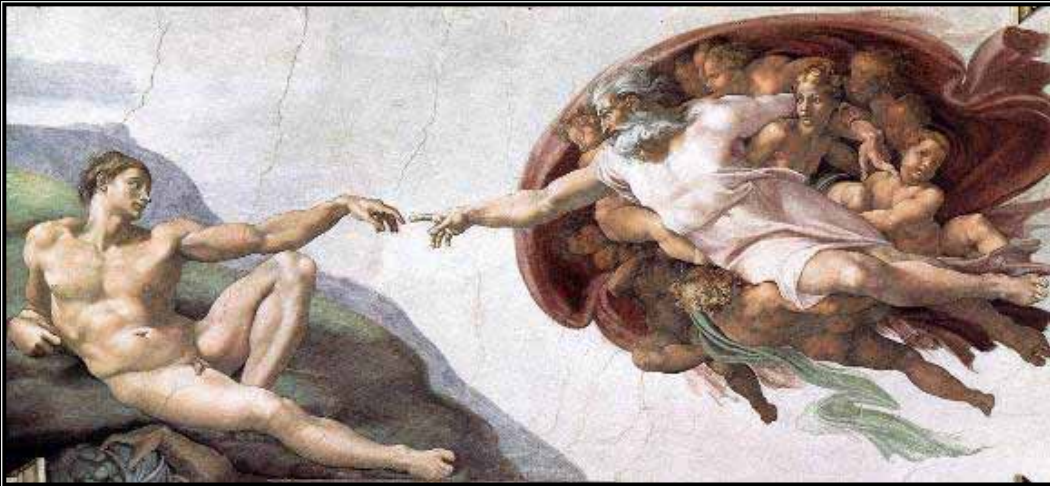
- Magyar és külföldi internetes lexikonok, hírportálok, online folyóiratok

- Dr. Varjas Dávid *(Nobel Biocare Magyarország)*



TEGNAP

... Isten megteremté az embert...



Michelangelo: Ádám teremtése
Sixtus-kápolna mennyezetfreskó

avagy

Charles Darwin evolúciós elmélete szerint ...



9000 évvel ezelőtt...

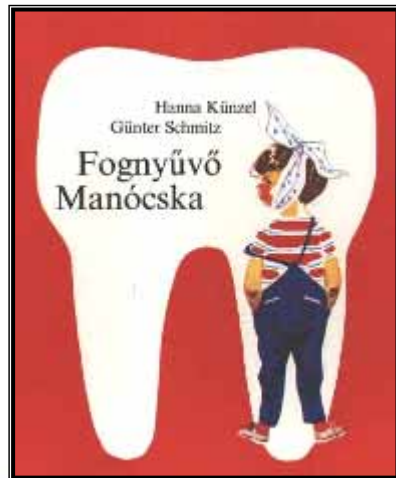
- Egy pakisztáni temetőben talált 11 darab fog bizonyítja, hogy tulajdonosaik már átérték a fogfúrással járó kellemetlenséget.





- 4500 éves „műfogsor” (Mexikó)

BABILÓNIA



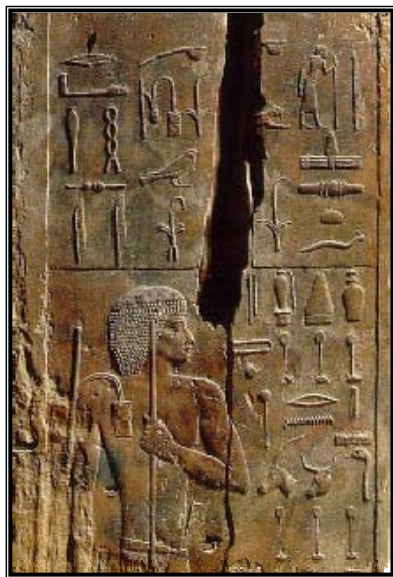
Malvin E. Ring: Dentistry an illustrated history

EGYIPTOMIAK

- A múmiák fogazatán jól látszanak a pusztító kariesz (fogszuvasodás) és parodontózis (fogágybetegség) nyomai.



*Múmia-lelet
(Egyiptom)*



*Hesi-Re (Heszire)
(Kr. e. 2750 körül)*

*az első fogász akinek
ismerjük a nevét.*



*A Kom-Ombo templom falára
vésett sebésziműszerek.*

Malvin E. Ring: Dentistry an illustrated history

ETRUSZKOK



- A fogászat történetében az első komoly fogorvosi tevékenységet ők végezték Európában.



GÖRÖGÖK

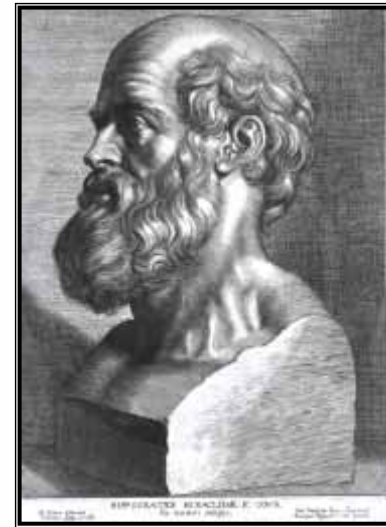
- A tapasztalati tények (nyál, táplálék)



Foghúzó fogó (Nemzeti Múzeum, Athén)

Az orvosi működés alapja az erkölcsi tisztaság, az orvosi etika törvényeinek megtartása
Eskü

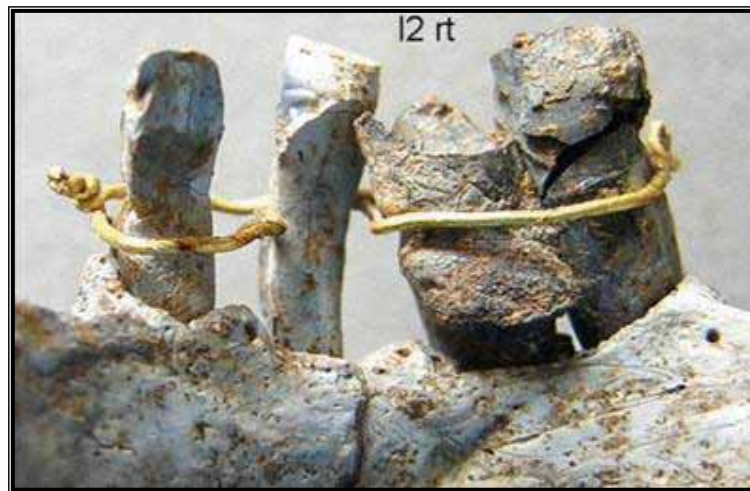
Hippocrates
(Kr.e. 460 – Kr.u. 375)



Peter Paul Rubens, 1638,
(National Library of Medicine)

RÓMAIAK

- A római császárság idején foglalkozássá nőtte ki magát az a tevékenység, amivel a foghíjasokon próbáltak segíteni.



Galénosz

(Claudius Galenus)

görög származású itáliai orvos



Iniciálé James le Palmer „Omne Bomun” c. 14. századi enciklopédiájából.

Aulus Cornelius

Celsus

(Kr.u. 1. sz.)



Szent Apollónia

3.sz. a fogorvosok és a fogbetegek, fogfájósok védőszentje



Oltárkép a norfolki katedrálisban



Szt. Apollonia egy foga
(portoi Katedrális)

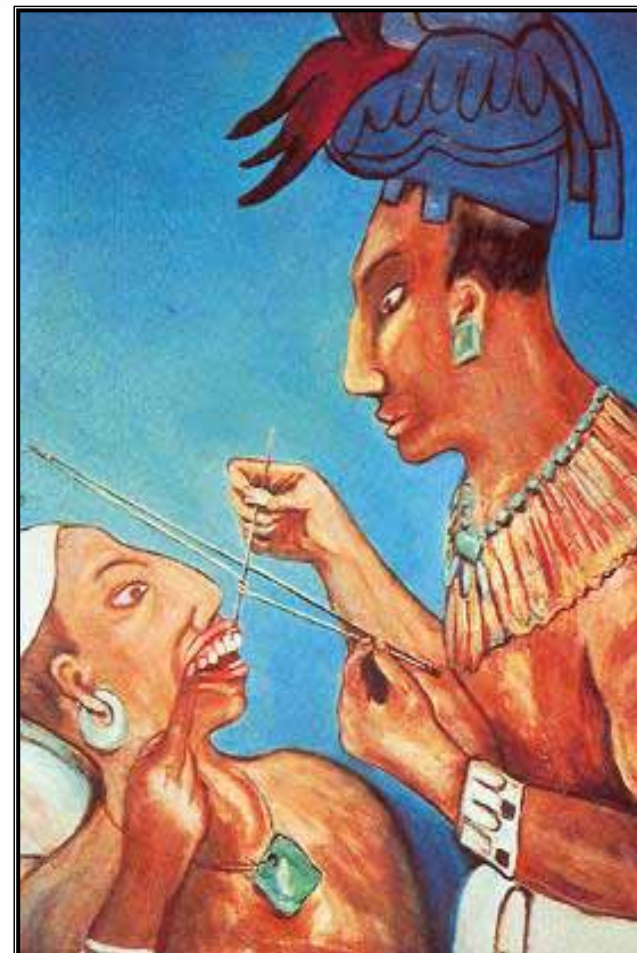
Szent Apollónia mártírsága,
Jean Fouquet festő miniatúrája Étienne Chevalier 1455-ös imakönyvében



Maja, azték és inka fogászat



Féldrágakóvekkal (jade és türkiz) diszített fogsor (i.sz. 750-900)
Museo Antropologia e Historia, Mexico



Malvin E. Ring: Dentistry an illustrated history

Foghúzó borbélyok, sarlatánok



Fleming Peter Angillis (1685-1734)





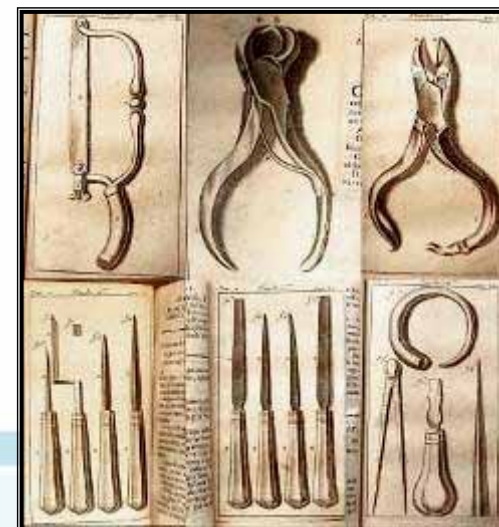
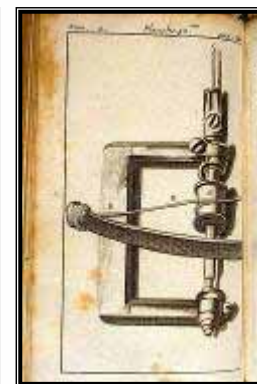
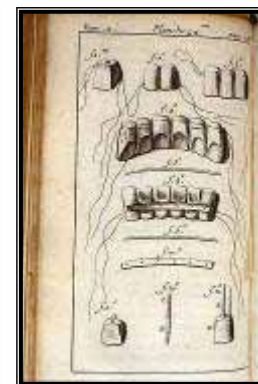
Leonardo Da Vinci
(1452-1519)



Pierre Fauchard (1678-1761)



- A modern fogászat „atyja”.





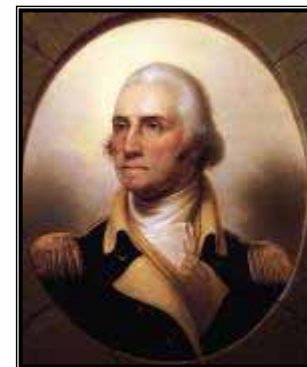
Arthur Richard Dillon (1721 - 1807)
francia érsek műfogsora



1789



1798



George Washington (1795 – 1823)
(Rembrandt Peale
/Metropolitan Museum - New York)



Wellington első hercegének (1769-1852)
fogsora



Winston Churchill 1940-es években készült pótlása

1844-ben egy new yorki fogorvos, Horace **Wells** (1815-48) felfedezi a nevetőgáz (N_2O) fájdalomcsillapító hatását.



1846-ban William **Morton** (1819-68) éterrel érzéstelenít

Fájdalomcsillapítás éterrel foghúzás előtt Morton által 1846-ban
Ernest Board illusztrációja

dr. Lucy Hobbs Taylor a világ első diplomás fogorvosnője

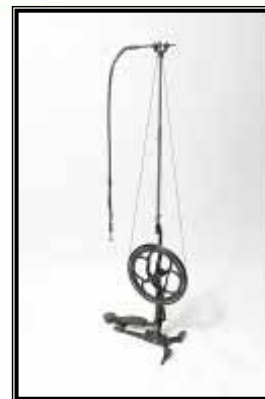




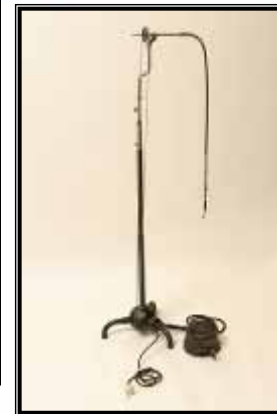
Kézi fűrók



Felhúzható fűró
1864-ből



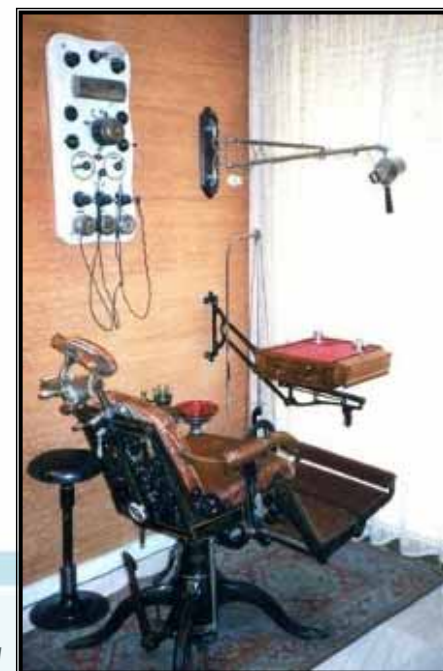
Peedálos fűró



Elektromos fűró



Fogorvosi rendelő
(19. század)



1920



1940-50



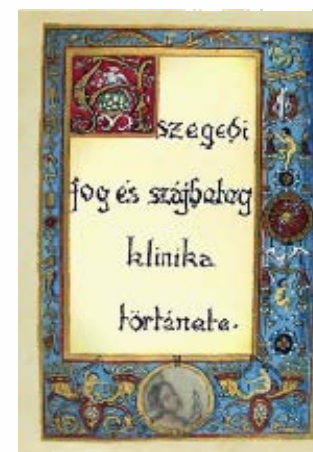
1960



Magyar fogászat

- Fogorvosképzés

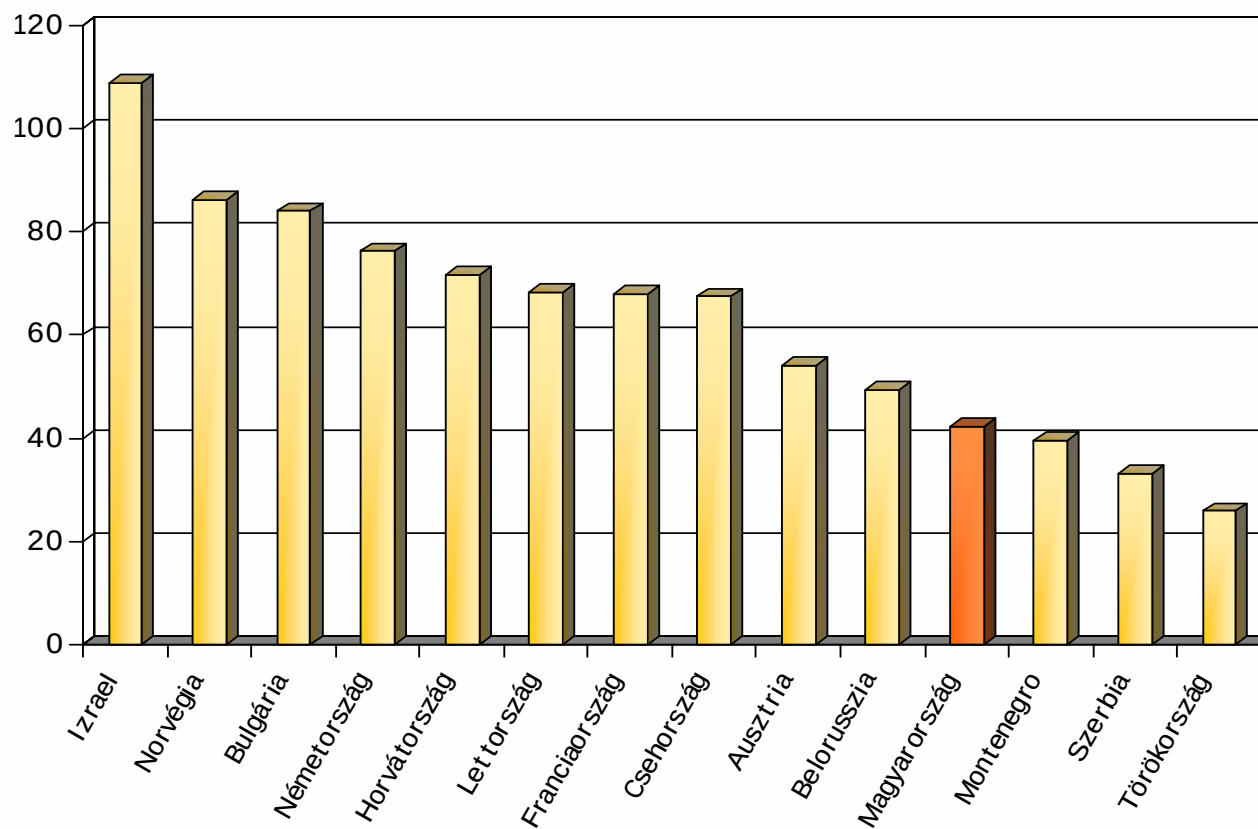
- Budapest 1952 Kar 1955
- Szeged 1960 Kar 2007
- Pécs 1973
- Debrecen 1977 Kar 2004



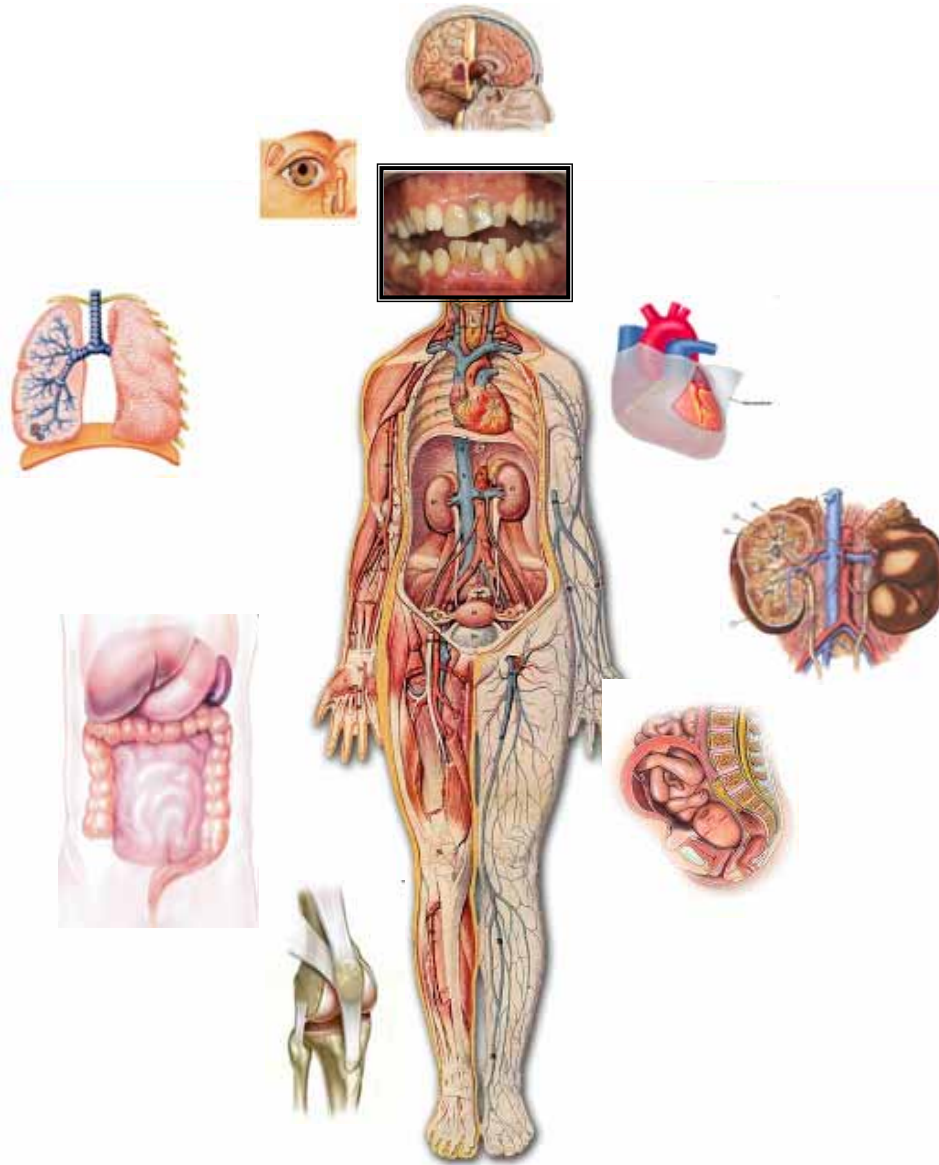


MA

100 000 főre jutó fogorvosok száma (WHO, 2009)



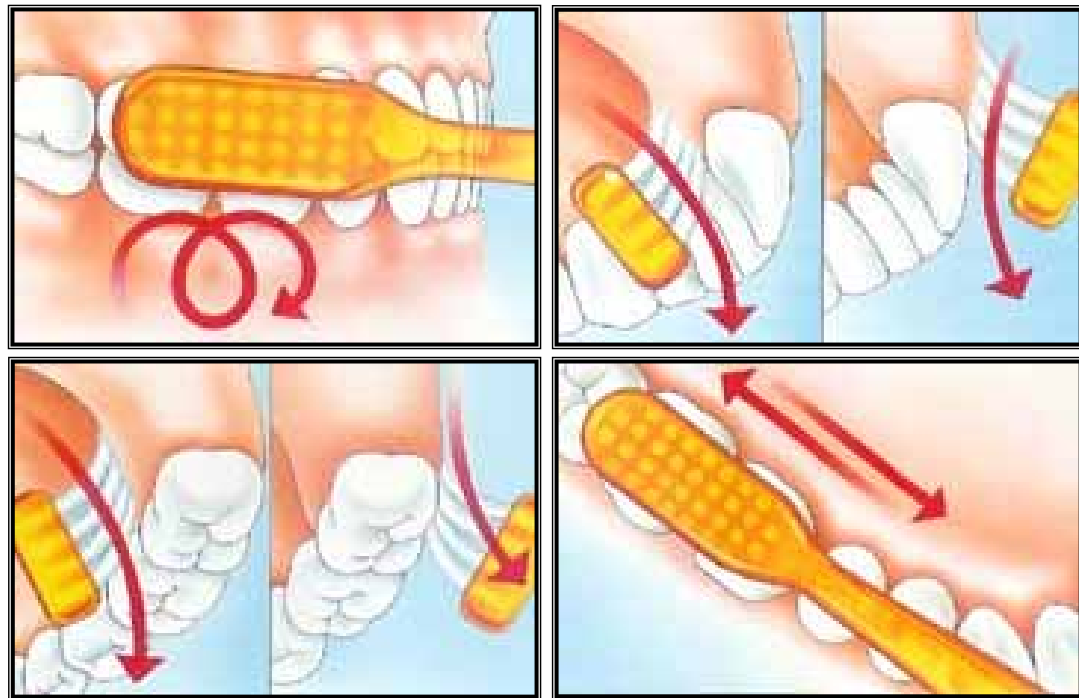
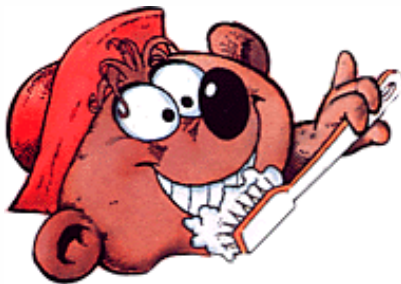
Magyarországon 2009-ben praktizáló fogorvos: 5760 ebből OEP szerződéssel dolgozott: 3670



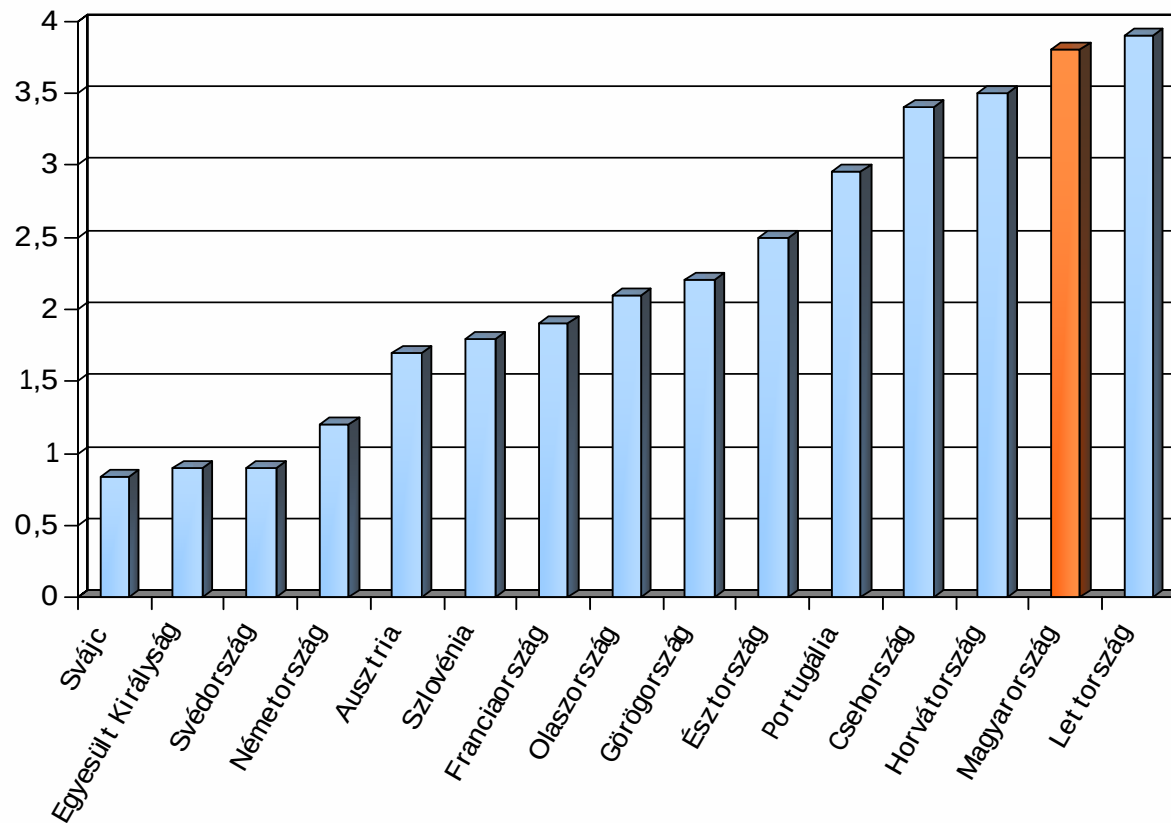
A Fogászat szakterületei

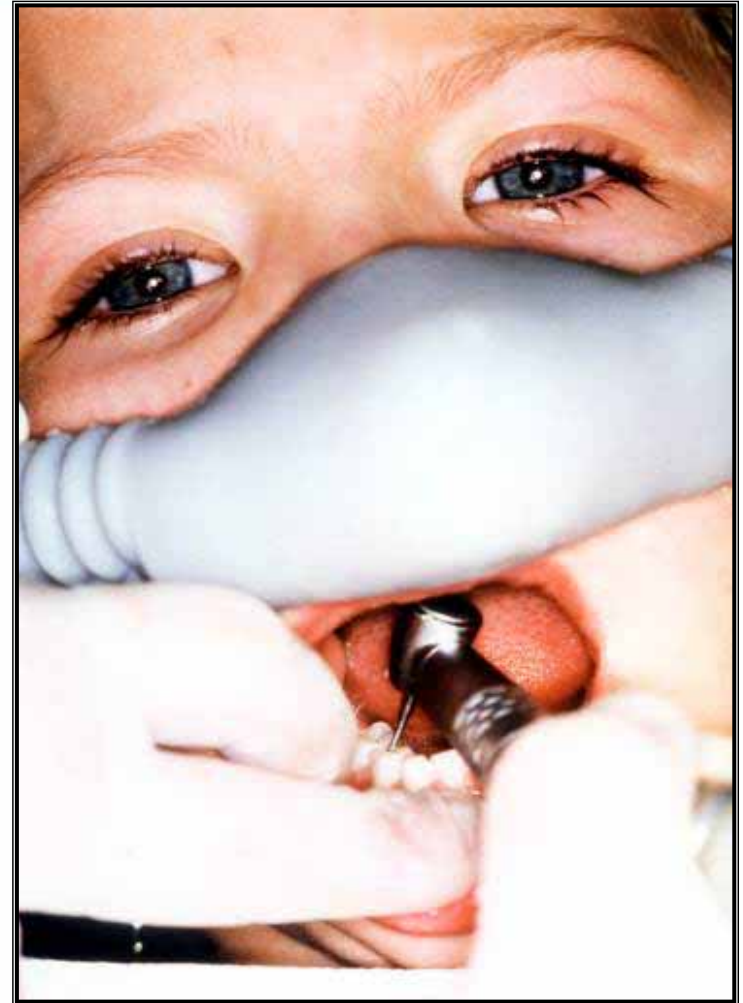
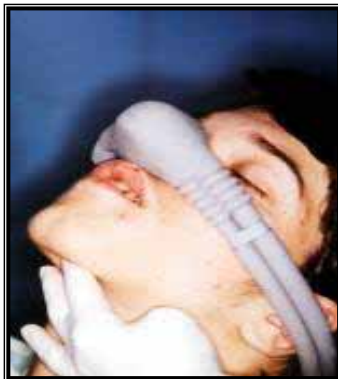
- Gyermekfogászat-Fogszabályozás
 - Konzerváló Fogászat
 - Parodontológia-Fogágybetegségek
 - Szájsebészet
 - Fogpótlástan
-
- ***Orális oncológia-Szájüregi daganatok***

GYERMEKFOGÁSZAT



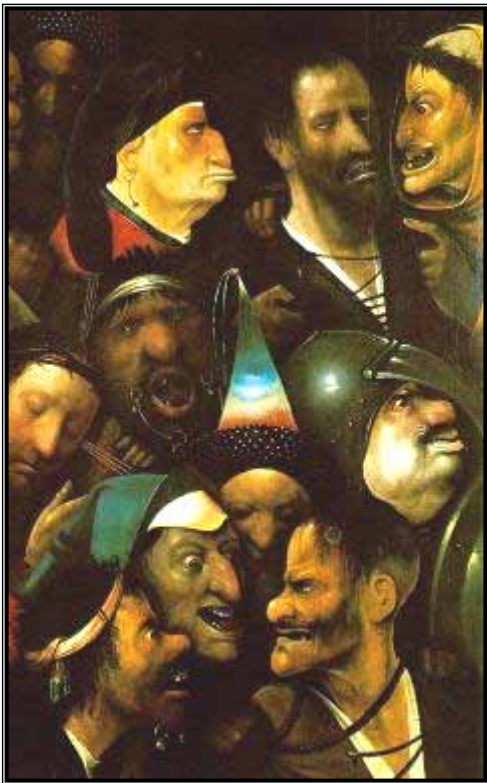
DMF-T érték alakulása a 12 éves gyermekeknél Európában (WHO, 2009)







FOGSZABÁLYOZÁS



Hieronymus Bosch (1450 körül -1516)

- Célja
 - Fejlődési rendellenességek
 - Rossz szokások
 - Esztétikai, korrekciós eljárások
 - Funkció helyreállítása
 - Bármely életkorban



Kivehető készülékek



Rögzített készülékek



KONZERVÁLÓ FOGÁSZAT

- Fogak megtartása a cél
 - Tömések készítése
 - Plasztikus tömések
 - Amalgám
 - Kompozit
 - Inlay-k
 - Kerámia
 - Kompozit
 - Arany
 - Gyökérkezelések



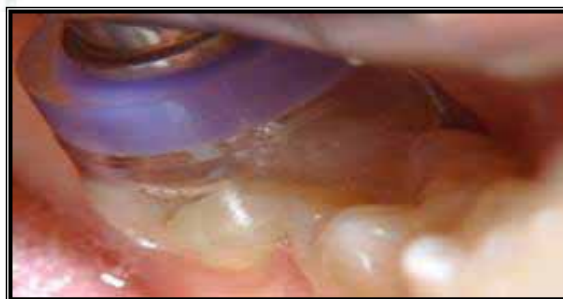
Új, fúrásmentes előkészítés



Lézer



Ózon



Homokfúvó





Gyökérkezelés



PARODONTOLÓGIA - FOGÁGYBETEGSÉG







Amedeo Modigliani (1884-1920)





19. századi karikatúra



FOGPÓTLÁSTAN



Teljes és részleges kivehető pótlások



Rögzített pótlások

- Porcelán héjak
- Koronák
- Hidak
 - fém-kerámia és allergiamentes arany-kerámia
 - fémentes pótlások
 - Üvegkerámia
(Híd nem készíthető belőle!)

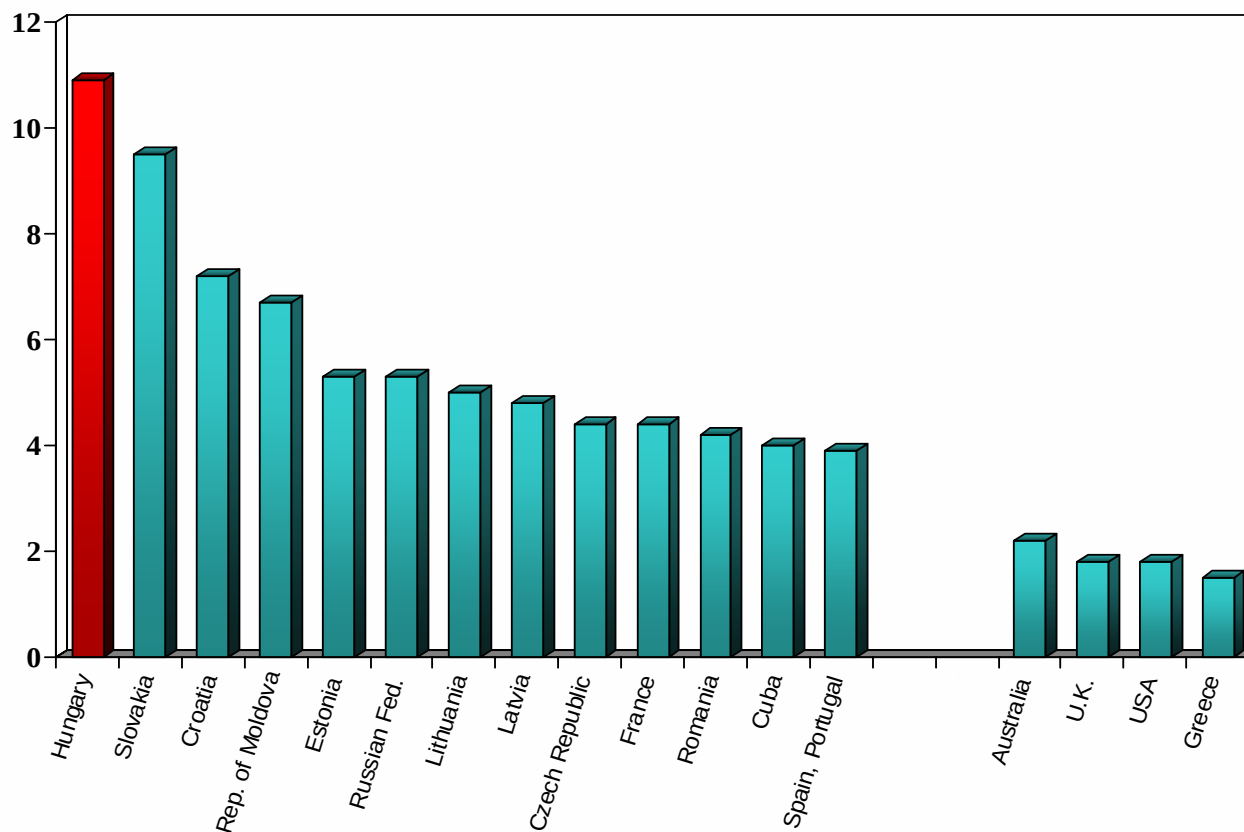


Procera®





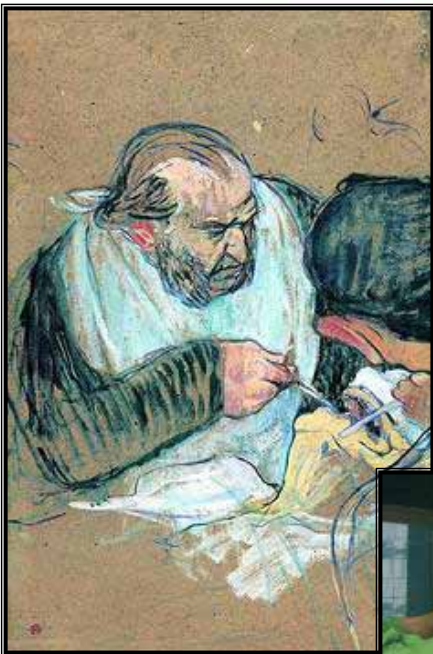
Halálozási arány szájüregi daganatban (WHO, 2009)



Nyálkahártya-elváltozások



Arc- és állcsontsebészet

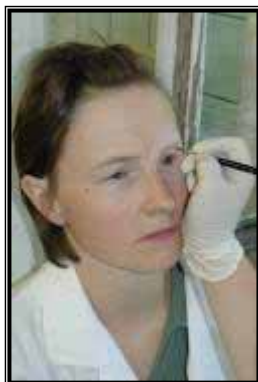
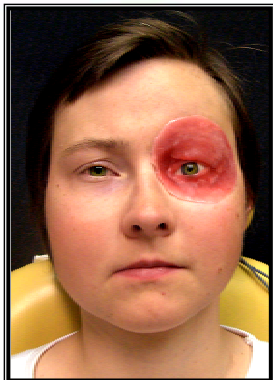
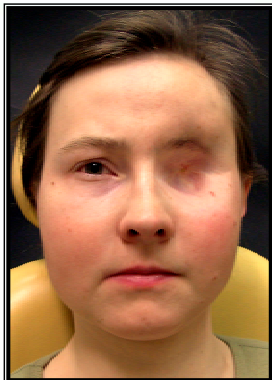


Henri de Toulouse-Lautrec
(1864-1901)

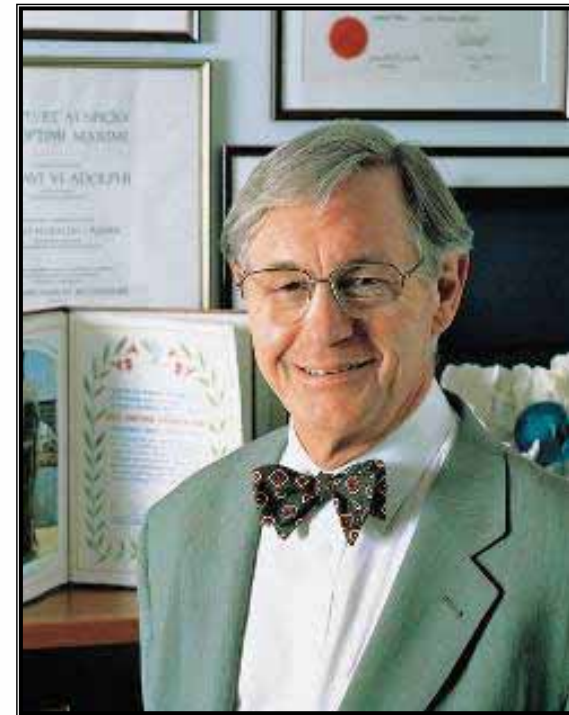
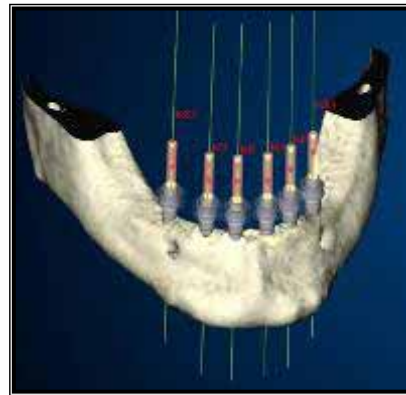




Maxillofaciális protetika

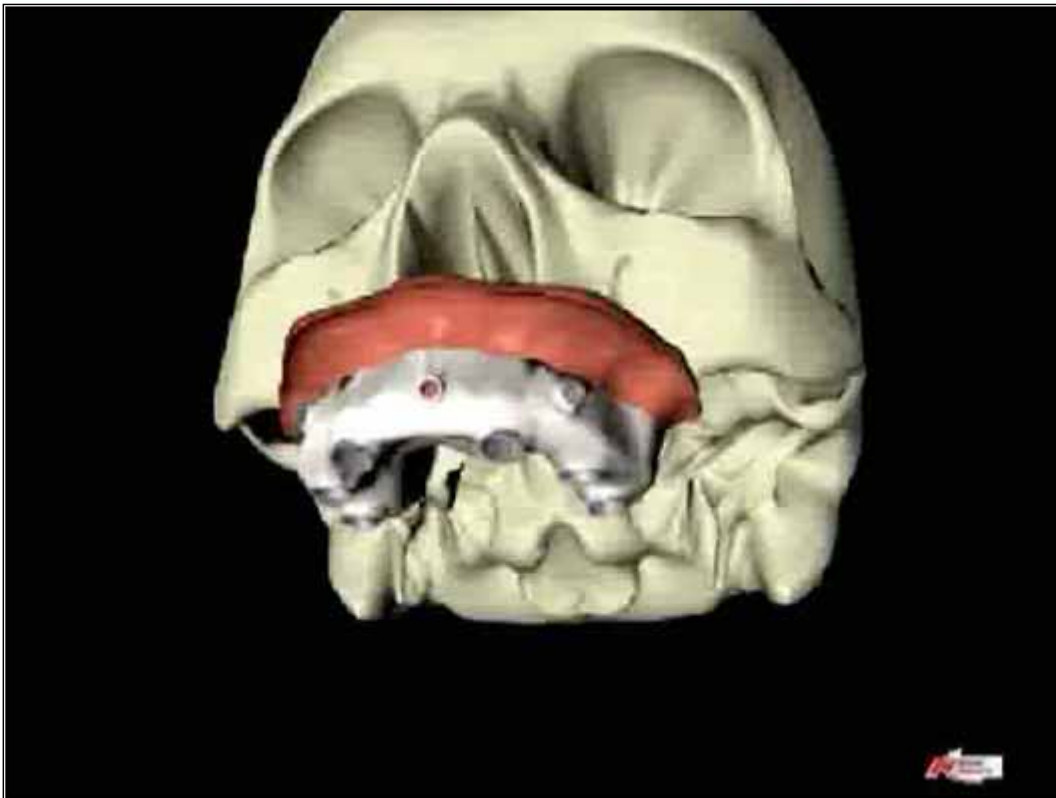


IMPLANTOLÓGIA



Professor *Per-Ingvar* **Brånemark**

Nobel Guide



7. Lépés

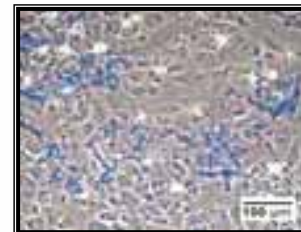
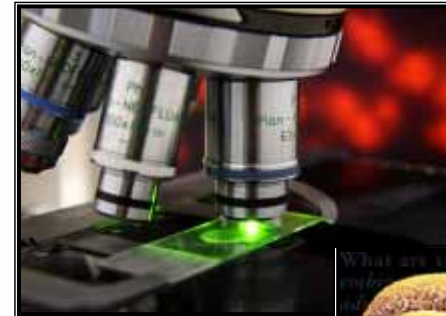


8. Lépés

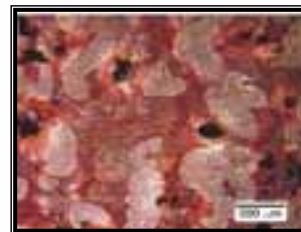


HOLNAP

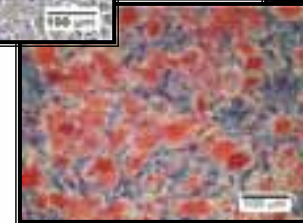
ÖSSEJT



porc

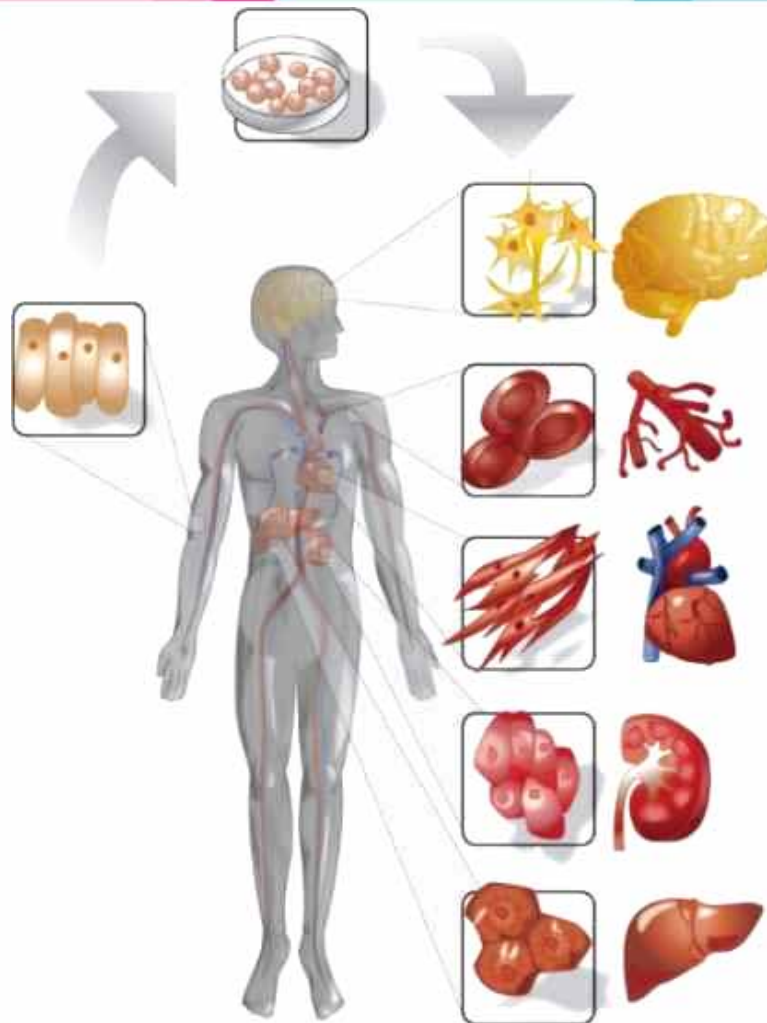


csont



zsír









www.meetthescientist.hu